

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 227
din 08.09.2010**

Dosar nr.: 124/2010

Petiția nr.: 2692/08.04.2010

Petent: Alianta Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor T.A.T.A.

Reclamat: E B , M C Ș

Obiect: Declarații publice. Reglementare vârstă pensionare femei.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

I.1.1. Alianta Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor T.A.T.A., prin Președinte
B D , domiciliat în

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatelor

I.2.1. Dl. E B , cu domiciliul procedural la Guvernul Romaniei, sediul în
Pța. Victoriei, nr. 1, București.

I.2.2. Dl. M C Ș , cu domiciliul procedural la Guvernul
României, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, cu sediul în str. Dem.
I. Dobrescu, nr. 2B, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării

2.1. Plângerea vizează declarații publice privind inițiativa legislativă de
reducere a vârstei de pensionare pentru femei care au mai mult de 2 copii.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 2692 din 08.04.2010, petenta susține
că domnii E B și M Ș au declarat că doresc să reducă vârsta de

pensionare a femeilor. Astfel, petentul consideră afirmațiile părților reclamate ca fiind discriminatorii față de tați.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției înregistrate cu nr. nr.8827 din 05.10.2009, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției, domnilor E B și M Ș . Prin adresa nr. 2788 din 12.04.2010 a fost solicitat punctul de vedere al domnului E B iar prin adresa nr. 2785 din 12.04.2010 a fost solicitat punctul de vedere al domnului M Ș .

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.3. Prin adresa nr. 4715 din 11.06.2010 a fost citată petenta. Prin adresa nr. 4734 din 11.06.2010 a fost citat dl. E B , iar prin adresa nr. 4735 din 11.06.2010 a fost citat dl. M Ș . Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 29.06.2010. La termen s-a prezentat petenta, care a susținut petiția, astfel cum a fost formulată inițial.

4.4. Părțile reclamate au comunicat punct de vedere în raport cu obiectul plângerii. Acestea au fost comunicate prin adresa nr. 5337 din 02.07.2010 (prin Secretariatul General al Guvernului); adresele nr. 3305 din 27.04.2010, nr. 5854 din 20.07.2010 și nr. 5075 din 24.06.2010 (prin Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale). Colegiul a acordat termen de concluzii scrise la data de 30.07.2010.

V. Susținerile părților

5.1.1. Alianța Antidiscriminare a Tututor Tăticilor susține că a luat act cu stupefacție de declarațiile celor doi reclamați, conform cărora doresc să reducă vârsta de pensionare a femeilor. Astfel, acesta susține că premierul E B a anunțat după discuțiile cu sindicatele că Guvernul poate accepta ca vârsta de pensionare să fie redusă pentru femei cu un an, în cazul femeilor cu 2 copii, și cu 2 ani, pentru cele cu mai mult de doi copii. Ministrul muncii, M Ș , a declarat vineri, 19 martie anul curent, după discuțiile cu premierul și cu sindicatele, că dreptul de reducere a vârstei de pensionare pentru femeile care au născut cel puțin 2 copii se va acorda doar mamelor care îngrijesc copiii cel puțin până la împlinirea vârstei de 10 ani.

5.1.2. Deși Alianța TATA a cerut în mod public autorităților publice să nu mai discrimineze tații, cei doi demnitari și marea majoritate a liderilor sindicali consideră că tatăl nu are un rol important în creșterea și educarea copilului său. Petentul arată că a așteptat 10 zile ca cei doi demnitari să revină asupra declarațiilor discriminatorii la adresa tatălui, dar aceștia nu au dat curs solicitării formulate de organizație.

5.1.3. În drept, se invocă prevederile O.G. nr. 137/2000, republicată. Având în vedere cele de mai sus, petenta solicită CNCD soluționarea plângerii cu promptitudine, pentru a determina Cabinetul E B să renunțe la măsurile discriminatorii adoptate împotriva taților.

Susținerile părților reclamate

5.2.1. Coroborat afirmațiilor imputate Primului Ministru, dl. E B , Secretariatul General al Guvernului este de opinie că în petiția dedusă soluționării este vorba despre o pretinsă discriminare ce își are originea într-o reglementare de lege ferenda a reducerii vârstei de pensionare pentru femeile care au copii. În aceste condiții, se arată că declarația primului – ministru cu privire la dreptul de reducere a vârstei de pensionare pentru femeile care au copii nu poate fi considerată ca discriminare raportat la dispozițiile conținute în O.G. nr. 137/2000, republicată neîntrunind cumulativ elementele constitutive ale discriminării.

5.2.2. Sub un alt aspect, raportat la dispozițiile art. 19 din O.G nr. 137/2000, republicată, cât și la cele ale art. 2 alin. 1 lit. d) și g) din H.G. nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea CNCD, activitatea Consiliului are la bază colaborarea cu autoritățile publice competente, în vederea armonizării legislației naționale cu normele internaționale, pe baza unui dialog. Astfel, cenzurarea actelor normative, în funcție de natura lor, revine în competența exclusivă a Curții Constituționale, fie a instanțelor judecătorești. CNCD nu se poate subroga autorităților în drepturi altor autorități sau instituții publice și să cenzureze activitatea acestora ori să oblige pe acestea la inițierea, aprobarea unor acte normative, în speță să oblige Guvernul să renunțe la măsurile discriminatorii adoptate împotriva taților, așa cum a solicitat petentul.

5.2.3. De asemenea, se arată că reglementările de lege ferenda nu pot aduce vreo vătămare în drepturi persoanelor interesate, atât timp cât acestea nu sunt materializate într-un act normativ, în vigoare, adoptat cu respectarea dispozițiilor legale aplicabile și a normelor de competență conferite de lege emitentului.

5.2.4. Având în vedere cele de mai sus, Secretariatul General al Guvernului consideră că propunerea de lege ferenda, respectiv declarația primului – ministru referitoare la această propunere de reducere a vârstei de pensionare pentru femeile care au copii, nu constituie o măsură discriminatorie, în sensul dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5.3.1. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale arată că Proiectul privind sistemul unitar de pensii publice, în forma aprobată de Guvern și transmisă Parlamentului spre dezbateră, nu prevede acordarea unor condiții mai avantajoase de pensionare pentru femeile care au născut și crescut 2 copii sau mai mulți copii, aceste prevederi regăsindu-se doar sub forma unor amendamente care se

dezbat în cadrul comisiilor parlamentare de specialitate. De asemenea, se arată că, proiectul de lege este supus procedurii de dezbatere parlamentară.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercitiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.3. Colegiul reține că este sesizat cu privire la afirmațiile părților reclamate, în speță declarațiile Primului-ministru, dl.E B susținute la finalul întâlnirii cu reprezentanți ai confederațiilor sindicale din data de 19.03.2010, respectiv declarațiile Ministrului Muncii, dl. M S , din aceeași data. Afirmațiile imputate vizează următoarele: „... În privința legii pensiilor. (...) cred că am făcut un pas înainte, în sensul că *putem discuta ca în cazul femeilor să se reducă vârsta de pensionare pentru cele care au copii - cu un an pentru femeile care au doi copii, cu doi ani pentru femeile care au mai mult de doi copii. Deci, să se reducă vârsta de pensionare....*”.

6.4. În ceea ce privește declarațiile Ministrului Muncii, petenta redă conținutul informației postate pe site-ul Mediafax, intitulată „Femeile care au copii beneficiază de reducerea vârstei de pensionare dacă nu îi abandonează” în care se arată că: „Ministrul Muncii, M Ș , a declarat vineri, după discuțiile cu premierul E B și cu sindicatele, că *dreptul de reducere a vârstei de*

pensionare pentru femeile care au născut cel puțin doi copii se va acorda doar mamei care îngrijesc copiii cel puțin până la împlinirea vârstei de 10 ani. Ministrul Muncii a precizat că reducerea vârstei de pensionare nu se acordă automat tuturor femeilor care nasc cel puțin doi copii. Pentru a beneficia de acest drept, mamele trebuie să și îngrijească copiii pe care îi nasc, cel puțin până la vârsta de zece ani, a subliniat Mⁱⁿ Ș

6.5. În opinia petentei, afirmațiile în cauză constituie discriminare, fiind de natură a transforma tatăl într-un părinte de rang inferior, ignorând că peste 30.000 de tați se află în concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, că majoritatea taților împart cu mamele propriilor copii toate drepturile și obligațiile parentale, nemeritând tratamentul discriminatoriu și jignitor pregătit de Guvernul României. Părțile reclamate arată că afirmațiile în cauză nu pot fi considerate discriminatorii, întrucât nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, ori în condițiile stipulate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Curtea Europeană de Justiție. Pe de altă parte, reglementările de lege ferenda nu pot aduce o vătămare în drepturi persoanelor, atât timp cât acestea nu sunt materializate într-un act normativ, în vigoare, adoptat cu respectarea dispozițiilor legale. În ceea ce privește proiectul de lege privind sistemul unitar de pensii publice, în forma aprobată de Guvern, nu se prevede acordarea unor condiții mai avantajoase pentru femeile care au născut și crescut doi copii, aceste prevederi regăsindu-se doar sub forma unor amendamente care se dezbate în cadrul comisiilor parlamentare de specialitate.

6.6. În raport cu aspectele ce constituie obiectul plângerii, Colegiul reține că în legătura cu sistemul de protecție socială din România, legiuitorul a reglementat modalități de consultare și dialog permanent între partenerii sociali, pentru asigurarea unui climat de stabilitate și pace socială. (A se vedea Art. 215 din Codul muncii). Dialogul social este, în esență, "o formă de comunicare, informare și negociere colectivă între salariați sau reprezentanții lor, pe de o parte, angajatorii sau reprezentanții acestora, pe de altă parte, cu participarea statului ca mediator și arbitru, pentru soluționarea unor probleme colective interesând raporturile de muncă și problematica lor, pentru armonizarea intereselor patronale cu cele ale salariaților, începând de la nivelul unităților până la nivel național. Rolul și funcțiile concrete ale dialogului social se referă, între altele, la soluționarea în comun a unor probleme care țin de piața forței de muncă, promovarea și reconversia socială, asigurările sociale etc. (A se vedea Valer Dorneanu, Dialogul social-fundament al democrației economico-sociale, Editura Lumina Lex, București, 1997)

6.7. Pe de altă parte, în temeiul legii fundamentale, "în îndeplinirea atribuțiilor sale, Guvernul cooperează cu organismele sociale interesate", fiind beneficiarul unui drept de inițiativă legislativă. (A se vedea art. 102 alin.2 și Art. 74 din Constituție) În contextul asigurării transparenței decizionale în administrația centrală, proiectele de ordonanțe sau de hotărâri ale Guvernului sunt prezentate și puse în dezbateră publică în scopul asigurării consultării persoanelor interesate și a partenerilor sociali.

6.8. În acest context, luând act de obiectul plângerii, astfel cum este formulat, Colegiul observă că, în data de 19.03.2010, primul-ministru E B , ministrul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, ministrul Educației Naționale și reprezentanți ai conducerii Ministerului Finanțelor Publice au avut o întâlnire de lucru cu reprezentanți ai confederațiilor sindicale în cadrul căreia au fost discutate aspecte referitoare la proiectul legii pensiilor, salariul minim pe economie și aplicarea legii salarizării unitare. Ulterior acestor discutii, Primul ministru a organizat o conferință de presă în cadrul căreia a sumarizat concluziile întâlnirii. Cu referire la legea pensiilor acesta a declarat: "În esență, pe legea pensiilor, am făcut unele progrese în abordarea acestui subiect, în felul următor: vârsta de pensionare este o temă în dispută, nu pentru astăzi, nu pentru 2015, ci pentru 2030. În proiectul de lege se are în vedere ca în 2030, deci peste 20 de ani de aici înainte, să se ajungă la aceeași vârstă de pensionare între femei și bărbați. 65 de ani. Menționez faptul că astăzi, mâine, anii următori, până în 2015, avem o lege care ne spune cum evoluează vârsta de pensionare. În 2015 se va ajunge ca bărbații să iasă la pensie la vârsta de 65 de ani, iar femeile la 60 de ani. Noi discutăm acum despre 2030. *Și aici eu cred că am făcut un pas înainte, în sensul că putem discuta ca în cazul femeilor să se reducă vârsta de pensionare pentru cele care au copii - cu un an pentru femeile care au doi copii, cu doi ani pentru femeile care au mai mult de doi copii. Deci, să se reducă vârsta de pensionare. Acesta având în vedere nivelul anului 2030. Și cred că putem avea o asemenea abordare. Obiectivul nostru este să putem asigura susținerea sistemului de pensii. Este un pas înainte pe care l-am făcut*".

6.9. Corelativ afirmațiilor Primului ministru, potrivit informației postate pe Mediafax: „Ministrul Muncii, M Ș , a declarat ..., după discuțiile cu premierul E B și cu sindicatele, că *dreptul de reducere a vârstei de pensionare pentru femeile care au născut cel puțin doi copii se va acorda doar mamelor care îngrijesc copiii cel puțin până la împlinirea vârstei de 10 ani*".

6.10. În primă instanță, Colegiul reține că afirmațiile ce fac obiectul plângerii sunt indisolubil legate de o acțiune de dialog social ca rezultat al unor dezbateri organizate între reprezentanții statului și reprezentanții confederațiilor sindicale cu privire la reglementarea unor probleme de interes major pentru salariați, în speță, sistemul public de protecție socială (pensii), de remunerație (salariu minim pe economie) și salarizare unitară în sistemul bugetar. Pe de altă parte, afirmațiile imputate, prin natura lor, reprezintă concluzii, rezultat al discuțiilor purtate cu reprezentanții respectivelor confederații sindicale.

6.11. Dincolo de legătura pe care o reprezintă afirmațiile în cauză cu natura și caracterul discuțiilor dintre reprezentanții guvernamentali și reprezentanții sindicali, Colegiul reține că legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale a fost modificată prin legea nr. 338 din 31 mai 2002, publicată în Monitorul Oficial nr. 446 din 25 iunie 2002. Prin legea nr. 338/2002 s-a inclus Art. 48 indice 2 la legea nr. 19/2000 prin care se dispune că: "(1) Femeile care au realizat stagiul complet de cotizare și care au născut cel puțin 3 copii și i-au crescut până la vârsta de 10 ani beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare după cum urmează: a) cu un an - pentru 3 copii; b) cu doi ani - pentru 4 sau mai mulți copii". Potrivit alineatului 2 al Art. 48 indice

2: "Reducerea vârstei prevăzute la alin. (1) nu poate fi cumulată cu o altă reducere prevăzută de prezenta lege sau de legile speciale. Vârsta de pensionare redusă conform alin. (1) nu poate fi mai mică de 55 de ani". Ca atare, beneficiul reducerii vârstei standard de pensionare pentru femei este recunoscută pe cale legislativă de legiuitorul român în sistemul public de pensii, în condițiile determinate de Art. 48 indice 2 alin.1 și alin.2, după caz.

6.12. Astfel, corelativ prevederilor Art. 2 alin.1 ori Art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată, Colegiul este de opinie că afirmațiile imputate nu pot fi asimilate unor fapte de discriminare, acestea constituind în esența lor, expresia rezultatului consultărilor dintre actorii guvernamentali și cei sindicali, ca parte a dialogului social. În aceeași măsură, afirmațiile în cauză, nu reprezintă o acțiune per se, prin care se aduce atingere drepturilor unor persoane pe baza unor criterii interzise, cât expresia unei posibilități de reglementare în legătura cu un subiect de interes public, vârsta de pensionare. Acest fapt este evocat prin afirmația: "cred că am făcut un pas înainte, în sensul că *putem discuta ca în cazul femeilor să se reducă vârsta de pensionare*". Această afirmație, nu poate fi disociată de dreptul de inițiativă legislativă al Guvernului, de dreptul respectiv obligația corelativă de consultare, dezbateri și negocieri cu actorii sociali în legătură cu chestiuni de interes public, de asigurare a transparenței decizionale. În mod similar, dezbaterile cu privire la reducerea vârstei de pensionare "*cu un an pentru femeile care au doi copii, cu doi ani pentru femeile care au mai mult de doi copii*", acordată "*mamelor care îngrijesc copiii cel puțin până la împlinirea vârstei de 10 ani*" nu pot fi privite decontextualizat de beneficiul instituit prin prevederile legii nr. 19/2000, prin care se recunoaște în sistemul public de pensii, în anumite condiții, reducerea vârstei standard de pensionare pentru femei cu un an – pentru 3 copii; cu doi ani - pentru 4 sau mai mulți copii, în conformitate cu prevederile Art. 48 indice 2 alin.1 și 2.

6.14. Or, analizând întregul context al afirmațiilor ce constituie obiectul plângerii, Colegiul este de opinie că, din conținutul acestora, nu se pot reține diferențieri aplicabile unor situații comparabile pe baza unui criteriu interzis care să fi avut ca scop sau ca efect atingerea unui drept. Cu atât mai mult, cu cât afirmațiile supuse analizei nu constituie rezultatul unor exprimări invocate cu scopul vădit de a aduce atingere demnității unor persoane, grup de persoane sau comunități.

6.15. Pe de altă parte, trebuie precizat că opțiunea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. Clasarea petiției;

2. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

3. O copie a hotărârii se va transmite părților: Alianța Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor T.A.T.A., prin Președinte B D domiciliat în str. , E B cu domiciliul procedural la Secretariatul General al Guvernului, cu sediul în Pța. Victoriei, nr. 1, București; M C Ș cu domiciliul procedural la Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, cu sediul în str. Dem. I. Dobrescu, nr. 2B, sector 1, București

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

NIȚĂ Dragoș Tiberiu - Membru

PANFILE Anamaria – Membru

POP Ioana Liana – Membru

VASILE Vasile Alexandru – Membru

VLAȘ Claudia Sorina - Membru

Data redactării 17.09.2010

Motivele de fapt și de drept redactate G.D., tehnored. A.P., 2 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

